

I = INTERVIEWATOR; R = RESPONDENT

B.I. – Subinginer minier

I: Ne puteți spune numele, data și locul nașterii?

R: B.I.

I: Profesiile părinților/rudelor apropiate erau legate de activitatea minieră? (dacă da, în ce fel?)

R: Tatăl meu, B.C., a fost miner. A părăsit localitatea natală din județul Galați, imediat după începerea colectivizării, împreună cu alți prieteni din sat. Luând pe rând orașele, au ajuns la Baia Sprie, unde s-au angajat la mină. A lucrat 27 de ani la aceeași mină, Baia Sprie. A fost și salvator miner și a luat trofeul Diamant de Maramureș, pentru rezultatele obținute în muncă.

De asemenea, fratele meu, B.S., a ales și el, în calitate de inginer miner, să lucreze în acest domeniu.

I: Unde v-ați petrecut copilăria?

R: Primii ani de viață i-am petrecut în Smulți, apoi, la vârsta de trei ani, am ajuns, împreună cu familia, la Baia Sprie. Îmi amintesc că am locuit cu chirie, pe drumul minei, într-o căsuță cu o singură încăpere, apoi, după ce au fost construite blocurile de pe Aleea Minerilor, am locuit o perioadă câte două familii într-un apartament, până când ne-am mutat doar familia noastră, într-un apartament locuit de părinții mei până în 2016, respectiv 2020, când părinții mei au decedat.

I: Ce studii aveți și ce școală (școli) ați urmat?

R: Am terminat studiile liceale în Baia Sprie, pe atunci Liceu de cultură generală, secție reală. Studiile universitare le-am urmat la Institutul de Subingineri din Baia Mare, pe care le-am absolvit în 1980.

I: Dacă ați urmat o școală cu un profil legat de minerit: ce ne puteți spune despre anii de școală? (programă, profesori etc). Cât de importantă a fost ea în devenirea dumneavoastră profesională?

R: Am urmat Institutul de Subingineri din Baia Mare, Secția Exploatare Miniere Subterane, pe care am absolvit-o în 1980. Am avut parte de profesori considerați somități în profesiunea noastră, cum ar fi: G.P., A.M., V.P.. Foarte importante în pregătirea noastră au fost practicile de studiu. Am reușit astfel să lucrez efectiv câte o lună la unități miniere, cum ar fi: Căvnic, Borșa, Baia Sprie. Apoi excursiile de studii: Călimani, Sărmășag, Rovinari, Dobrești, Praid și Dej. Am reușit astfel, ca încă din timpul facultății, să iau contact cu aproape toate metodele de exploatare aplicate în mineritul din România.

I: Unde locuiți? De când locuiți în această localitate? Ce v-a determinat să locuiți aici?

R: La terminarea Institutului am ales să fiu repartizat la Intreprinderea Minieră Moldova Nouă, mina Suvarov, județul Caraș-Severin. A fost anul în care nu au fost locuri disponibile nicăieri în Transilvania, mai puțin la construcțiile hidroenergetice sau la minele de cărbune din Valea Jiului. Am ales Moldova Nouă pentru a lucra la mină, dar nu la una de cărbune. În 1982 am reușit să mă transfer la Exploatarea Minieră Turț, județul Satu Mare, locuind în Turț până în 1991.

Domiciliul actual este în Baia Mare, unde am revenit în 1991, transferându-mă la Exploatarea Minieră Baia Sprie, de unde am ieșit la pensie în 2001.

I: Sunteți căsătorit? Aveți copii? A îmbrățișat vreunul din ei o carieră legată de minerit?

R: Sunt căsătorit din 1979, am doi copii: B. și B.

I: Sunteți o persoană religioasă? Dacă da, cum v-a ajutat acest lucru în desfășurarea muncii cotidiene?

R: Sunt o persoană credincioasă.

I: Ce profesie aveți?

R: Sunt subinginer miner, în prezent pensionar.

I: La ce mine (intreprinderi) ați lucrat? Unde? Cum ați ajuns acolo?

R: - 1971, 1972 și 1975, am lucrat la Exploatarea Minieră Baia Sprie, în vacanțe, ca muncitor necalificat;

- 1975-1980, și pe perioada în care am urmat cursurile la zi ale Institutului de Subingineri din Baia Mare, am lucrat la Școala Profesională de Cooperatie Baia Sprie, ca pedagog și profesor suplinitor de sport;

- din 1980, Intreprinderea Minieră Moldova Nouă, județul Caraș Severin, prin repartitie;

- din 1982, Exploatarea Minieră Turț, prin transfer de la Intreprinderea Minieră Moldova Nouă;

- din 1991, Exploatarea Minieră Baia Sprie, prin transfer de la Exploatarea Minieră Turț;

În 2001 m-am pensionat.

- 2010-2012, am lucrat la SC Golidamy Group SRL, în calitate de consilier pentru reconversie profesională.

I: Care era aria dumneavoastră de activitate? În ce consta munca dumneavoastră?

R: În 1980, odată ajuns la Intreprinderea Minieră Moldova Nouă, având deja o vechime acumulată în câmpul muncii, am fost angajat direct stagiar 2, iar după o scurtă perioadă am devenit șef de schimb, având în subordine aproape 400 de oameni și 27 de abataje. Mina Suvarov, unde am lucrat, avea un efectiv de aproximativ 5000 de angajați.

În 1982, m-am transferat la Exploatarea Minieră Turț, județul Satu Mare. Între 1982 și 1991, am ocupat pe rând posturile de maestru, adjunct șef sector la Ghezuri și Penigher și șef sector la Penigher.

Mina fiind o mină relativ „tânără”, aveam o producție lunară de 5500 tone/lună.

Din 1991, am lucrat la Exploatarea Minieră Baia Sprie, luând-o de la început: maestru, adjunct șef sector și apoi Șef sector. Cam așa era în acele vremuri, trebuia de fiecare dată să demonstrezi că îți cunoști meseria și abia apoi primeai funcția. Ca șef al sectorului Deservire generală, aveam în subordine personal cu atribuții în întreținerea și exploatarea tuturor puțurilor, transportul general de minereu din mină și activitățile de suprafață: atelierele mecanic și tâmplărie, cantină, lămpărie, telefonie, pompieri, arhivă etc.

Începând cu anul 1985 și până în 2001, anul ieșirii la pensie, am fost și salvator miner.

I: Cum era stabilită ierarhia? Cine era șeful dumneavoastră?

R: În organizarea minelor la care am lucrat, ca șef de sector eram direct subordonat inginerului șef producție.

I: Aveați oameni în subordine?

R: Subordonați erau șefii/maiștrii de schimb, normatorul, geologul și topograful de sector și personalul muncitor al sectorului.

I: Care erau relațiile cu colegii de muncă?

R: De colaborare! Fără o corelare a tuturor sectoarelor treaba nu funcționa.

I: Ne puteți prezenta o zi obișnuită de muncă?

R: Am să exemplific dintr-o zi de muncă de la ultimul sector la care am lucrat, cel de deservire de la Baia Sprie. Treaba începea încă de la intrarea pe drumul minei, cu urmărirea dezăpezirii iarna și a stării drumului de acces la mină. Dimineața, la poartă, primul lucru era citirea raportului desfășurării activității de pe schimburile 2, 3 și 4, cu urmărirea reviziilor la puțurile pe care se făcea accesul personalului și transportul minereului din subteran. Urma verificarea activităților de deservire: atelierele mecanic și tâmplărie, lămpărie, cantină. În sala de apel, înainte de intrarea în subteran a muncitorilor, se trasau sarcinile pentru șefii de echipă pentru remedierea problemelor apărute în raport sau pentru desfășurarea activităților curente. Urma ședința operativă în biroul inginerului șef unde se comunicau sarcinile viitoare și unde se raportau îndeplinirea sau problemele ivite în desfășurarea activității. Ce este important de reținut că atât rapoartele activității, cât și dispozițiile trasate se făceau în scris, pe bază de semnătură. Asta presupunea responsabilizarea personalului.

I: Care erau condițiile de muncă?

R: Cât timp am lucrat la Mina Turț, având în vedere restricțiile consumului de curent electric din anii '80, schimbul 1 începea pe la ora 2 noaptea, se lucra 6 zile pe săptămână, iar duminica era într-o marți sau joi. Mina Suvarov de la Moldova Nouă și Baia Sprie, erau considerate mine de categorie grea. În primii ani la Baia Sprie am lucrat la orizontul XIV, unde aveam utilaje Fandrome și Wagnere, cu alimentare pe motorină, care scoteau niște gaze de te făceau să ieși din galerii pe burtă, pentru a putea să respiri. Condițiile din subteran erau printre cele mai grele, iar în ultimii ani ai activității mele erau lipsuri și constrângeri materiale.

I: Știți de existența bolilor profesionale specifice? Ce le generau? Dumneavoastră ați avut de suferit din cauza lor?

R: Da, știu de existența silicozei și fibrozei. Tatăl meu a avut silicoză, iar eu am fibroză.

I: Au existat accidente în mină? Care erau cauzele cele mai frecvente?

R: Fiind salvator miner am participat la acțiuni de salvare. Cauzele frecvente erau: cedarea susținerii lucrărilor miniere, acumularea de gaze în lucrările fund de sac. Personal, am avut un accident, în

momentul în care ajutând muncitorii să repună pe șine locomotiva de 7 tone, mi-a alunecat piciorul și aceasta mi-a trecut peste laba piciorului, retezându-mi vârful degetelor. Din fericire nu a fost mai rău.

I: La ce nivel erau câștigurile salariale? Se putea descurca decent familia dumneavoastră cu venitul din această activitate?

R: Având în vedere că și eu și soția mea am lucrat în minerit, noi am reușit să ducem o viață decentă.

I: Existau diferențe între mineritul de dinainte de Revoluție și cel de după? Dacă da, care sunt și ce le-au provocat?

R: Lucrurile s-au schimbat mai puțin în ceea ce privește metodele de exploatare. S-au schimbat mai mult utilajele și mecanizarea locurilor de muncă. Au apărut perforatoare performante, compresoare de tip nou etc.

I: Ce sărbători religioase sau laice erau specifice minerilor?

R: Ziua Minerilor!

I: Ne descrieți, vă rugăm, cum se desfășura o sărbătoare în comunitate? Ce însemna o sărbătoare?

R: Îmi amintesc cu plăcere de Ziua Minerului din copilărie, când ortacii lui tata, împreună cu familiile sărbătoreau împreună. Locul de adunare era la pădurea de la intersecția cu drumul Chiuzbăii, cu scenă și formații de muzică populară, cu fanfara orașului.

I: Ați avut vreodată sentimentul apartenenței la o categorie specială, aceea a minerilor? În sânul comunității minerii aveau un loc aparte?

R: Doar în copilărie am simțit asta, prin intermediul respectului pe care îl avea tatăl meu.

I: Erați privit altfel de către celelalte categorii profesionale?

R: Ne bucuram de câteva privilegii. Primeai locuință gratuită și de obicei dintre cele mai bune. La mina Turț am reușit să primim chiar și un televizor color. Era ceva pentru acele vremuri.

I: V-a afectat personal închiderile de mine? Cum? Comunitatea a avut de suferit?

R: Personal nu am fost afectat. Aveam condițiile de pensionare atunci când activitatea minieră a început să se restrângă în zonă și apoi să se închidă definitiv.

În ceea ce privește comunitatea, pierderea locurilor de muncă din minerit și din activitățile conexe a dus la creșterea șomajului în zonă și în determinarea oamenilor să se recalifice, unii la vârste la care era greu de făcut acest lucru. Baia Mare nu a reușit nici până azi să asigure locuri de muncă, cel puțin egale ca număr cu cele asigurate de activitatea minieră.

I: Ce ar trebui să facă actuala comunitate pentru industria emblematică, definitorie pentru întreaga zonă de nord-vest a României?

R: Comunitatea nu și-a dorit închiderea acestei activități și nu stă în puterea ei să o repună pe picioare.

I: Ce știți despre florile de mină?

R: Am văzut aflorimente, am și scos câteva eşantioane, nu am păstrat nici unul. În general le făceam cadou.

I: Aveți cunoștință de apariții de exemplare deosebite la mina dumneavoastră? Dacă da, ne puteți spune cum arătau, din ce erau formate, eventual de cine au fost descoperite și, mai ales, unde?

R: Nu se prea lăuda nimeni când găsea exemplare deosebite!

I: Ce a însemnat pentru dumneavoastră să lucrați în minerit!

R: Cu toate că atunci când eram elev îmi spuneam că nu am să lucrez niciodată în mină, mi-aș fi dorit să ajung procuror, dar se pare că soarta a decis altfel. De altfel, nici soția mea și nici fratele meu nu au avut ca primă opțiune activități în domeniul minier! Eu am câștigat mult în a deveni disciplinat, am învățat să iau decizii rapid și să fiu responsabil pentru ceea ce fac.

I: Ce sentimente vă încearcă acum, când rememorați vremurile trecute?

R: A fost o muncă care mi-a adus satisfacții și respectul colegilor. Am cunoscut oameni de toate felurile, ca pregătire, etnie și vârste și am învățat cum să lucrez cu ei.

I: Credeți că se va mai redeschide mineritul? Mai există vreo șansă?

R: În România, nu!

I: Ce credeți că ar mai fi de adăugat?

R: Regretul că această activitate s-a închis fără o analiză temeinică a factorilor de decizie, crezând că mineritul este un „aprozar” pe care-l închizi și deschizi când vrei.